

Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen

Jaarplan 2024

Toelichting op gebruikte symbolen

Klimaat

Circulair (inclusief biobased)

Internationale Sociale Voorwaarden (Ketenverantwoordelijkheid)

Diversiteit en inclusie

Social return

Milieu (inclusief biodiversiteit)

Colofon

Inhoud: Team Inkoop gemeente Helmond

Ontwerp: Nancy van Loenhout

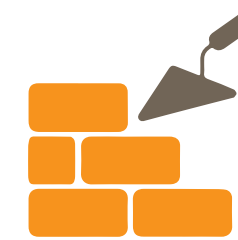
Mei 2024

Doel actieplan

Het doel van het actieplan MVOI is het concreet maken van MVOI binnen onze gemeente. Hierdoor kunnen we meer en betere resultaten behalen op gebied van duurzaamheid.

Waaruit bestaat het actieplan?

Het actieplan bestaat uit twee delen:

1. Fundament:

bevat onder meer een algemeen deel met een toelichting op het onderwerp, de Helmondse ambities en de procesafspraken. Dit fundament wordt alleen gewijzigd als daar aanleiding voor is.

2. Jaarplannen:

in de jaarplannen maken we concreet welke acties we gaan uitvoeren en welke aanbestedingen we gaan inzetten om onze doelstellingen te realiseren. Daarnaast nemen we op wat we al goed (blijven) doen. Deze jaarplannen worden jaarlijks geactualiseerd en gepubliceerd.

Hiermee zorgen we voor de langere termijn voor kaders en duidelijkheid en voor de kortere termijn voor concreetheid en flexibiliteit.

Leeswijzer

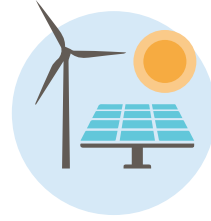
Het jaarplan 2024 begint met een algemene toelichting. Daarna beschrijven we per productgroep wat we al goed doen aangevuld met concrete acties voor dit jaar. Tot slot beschrijven we een aantal acties die losstaan van de zeven clusters/productgroepen.

Focus op zeven clusters/productgroepen

In dit jaarplan 2024 nemen we per cluster/productgroep de acties en aanbestedingen op die we in 2024 uitvoeren. Als uitgangspunt hanteren we de zes clusters uit de MVI-criteriatool aangevuld met het Sociaal Domein:

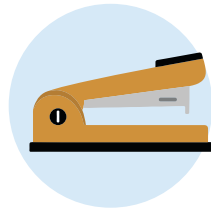
Automatisering en telecommunicatie

Energie

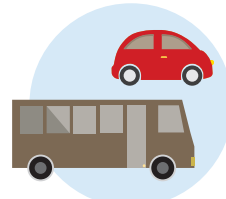
Grond-, weg- en waterbouw (GWW)

Kantoorfaciliteiten en diensten

(Kantoor)gebouwen

Transport en vervoer

Sociaal Domein

Hoe komen we tot acties?

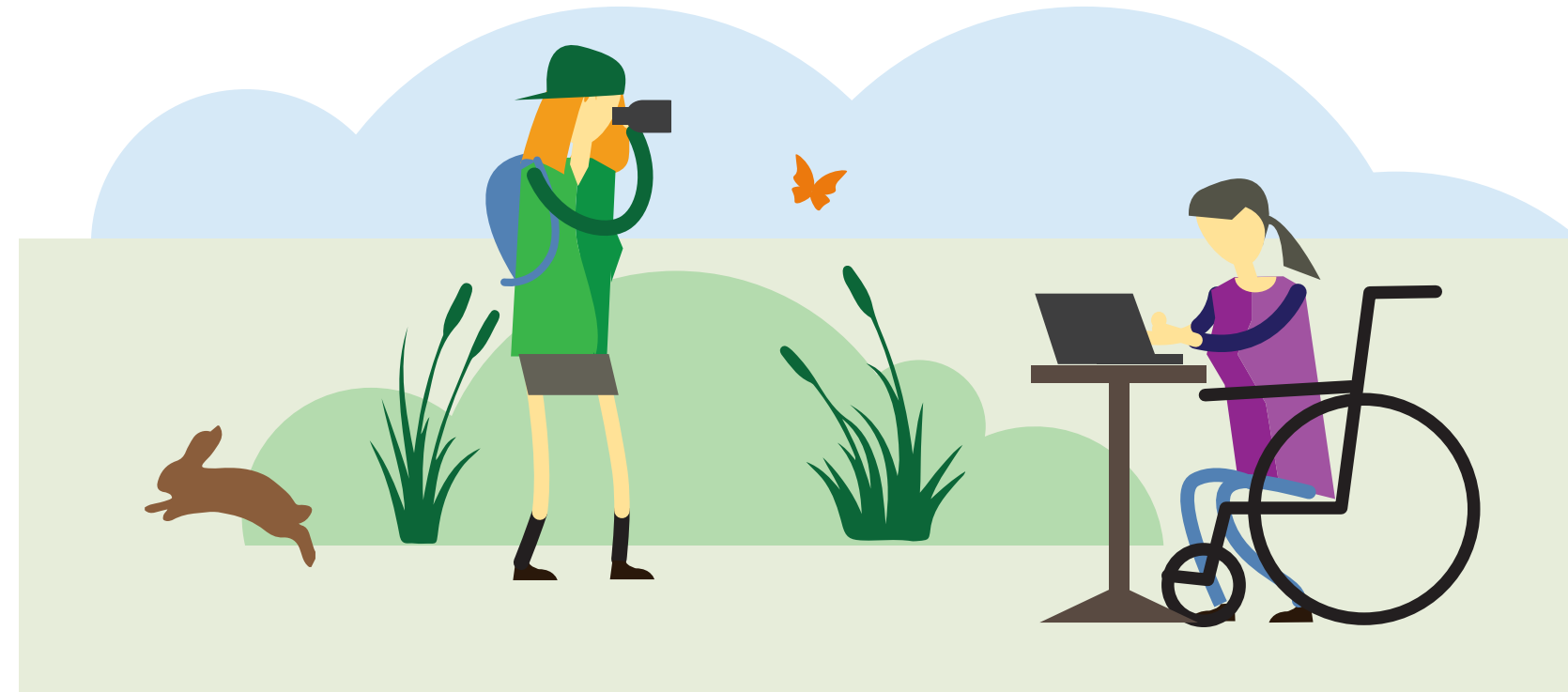
Voor het formuleren van acties nemen we de Helmondse ambities als uitgangspunt en vertalen we deze stapsgewijs naar concrete aanbestedingen en concrete acties. De acties zijn tot stand gekomen in overleg met de uitvoerende domeinen en de verantwoordelijke portefeuillehouders.

Beschrijving van wat we al goed doen

In dit jaarplan beschrijven we ook wat we al goed doen en wat we goed blijven doen. Dit richt zich vooral op actuele voorbeelden. Bij deze beschrijving hebben we niet de intentie om alles te benoemen. Het zijn voorbeelden van kleine en grote dingen die we doen en die impact hebben. In eerdere actieplannen hebben we ook beschreven wat we toen al goed deden. Eerdere voorbeelden van wat we goed doen, zijn te vinden in deze eerdere actieplannen. Deze actieplannen zijn te raadplegen op de website van gemeente Helmond.

Monitoren en rapporteren

We monitoren de voortgang van de acties gedurende het jaar. Daar rapporteren we ook over, aan management en college. De bevindingen die hieruit voortkomen gebruiken we als input voor het volgende jaarplan. In de loop van 2024 gaan we aan de slag met het opstellen van het jaarplan MVOI 2025.

Automatisering en telecommunicatie

Wat doen we al (goed) en wat blijven we doen?

1. **Circulair:** afgeschreven hardware wordt, na het wissen van gegevens, door de leverancier ingenomen en indien mogelijk hergebruikt
2. **Circulair:** hardware langer gebruiken dan de economische levensduur, op voorwaarde dat de hardware technisch in orde is en voldoet aan de minimale veiligheidsvereisten
3. **Circulair:** de leveranciers van hardware nemen verpakkingsmateriaal in voor hergebruik en bieden dit in overleg met de gemeente ter recycling aan
4. **Circulair:** aan leveranciers van hardware wordt opgelegd dat reserveonderdelen in het algemeen minimaal 3 jaar verkrijgbaar zijn en specifiek voor beeldschermen minimaal 7 jaar

5. **Klimaat:** hardware voldoet aan de 'energy star' criteria en wordt optimaal ingesteld waardoor energieverbruik wordt teruggedrongen

6. **Social Return:** bij aanbestedingen wordt waar mogelijk een percentage Social Return opgenomen

7. **Milieu:** bij aanbestedingen worden minimale (milieu-)eisen gesteld aan te leveren producten (onder meer op basis van ISO 14001)

8. **Klimaat/milieu:** we gebruiken de laatste jaren steeds minder papier om te printen. Om dit (nog verder) te bevorderen, attenderen we medewerkers erop wat de kosten zijn van papier en afdrukken, en wordt het aantal printers in het Huis voor de Stad teruggebracht van ± 25 naar ± 5. Het papier dat we gebruiken, is duurzaam papier

Wat gaan we daarnaast in 2024 doen?

Klimaat

Ambitie: Helmond klimaatneutraal in 2030

Doel	Hoe te bereiken?	Acties
Aanschaf van apparatuur of software in het kader van automatisering en telecommunicatie in 2030 klimaatneutraal uitvoeren	Leveranciers stimuleren om CO2-uitstoot terug te dringen	Onderzoeken of het in aanbestedingen onder het Europese drempelbedrag uitvragen van de CO2-prestatieladder van toegevoegde waarde is
	Energieverbruik van apparatuur terugdringen	Onderzoeken of het vanuit 'total cost of ownership' rendabel is om apparatuur met een zo hoog mogelijk energielabel aan te schaffen

Milieu

Ambitie: Goed milieu en diverse natuur

Doel	Hoe te bereiken?	Acties
Aanschaf van apparatuur in het kader van automatisering en telecommunicatie zodanig uitvoeren dat milieuschade en -verontreiniging wordt tegengegaan	Leveranciers stimuleren om schade aan milieu en natuur tot nihil te beperken	Onderzoeken of het in aanbestedingen uitvragen van (milieu-)certificaten, -keurmerken of ISO-normering van toegevoegde waarde is

Circulair

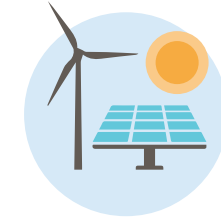
Ambitie: 50% minder primaire grondstoffen verbruiken in 2030 en een circulaire economie in 2050

Doel	Hoe te bereiken?	Acties
Bij aanschaf van apparatuur in het kader van automatisering en telecommunicatie verbruiken we in 2030 50% minder primaire grondstoffen en voeren we dit in 2050 volledig circulair uit	Vergroten hergebruik van apparatuur, indien mogelijk op lokaal niveau	Onderzoeken of afgeschreven hardware in Helmond kan worden hergebruikt

Acties Automatisering en telecommunicatie niet gekoppeld aan een thema

1. Het toepassen van criteria uit de MVI-criteriatool inpassen in het proces van aanbestedingen
2. Onderzoeken hoe het toepassen van MVOI (beter) in het inkoopproces van automatisering en telecommunicatie kan worden geborgd

Energie

Wat doen we al (goed) en wat blijven we doen?

1. **Klimaat:** voor aardgas dat we afnemen, kopen we certificaten om de uitstoot als gevolg van verbranding van aardgas volledig te compenseren
2. **Klimaat:** voor elektriciteit die we afnemen, kopen we garanties van oorsprong (GvO's) om de elektriciteit te vergroenen. Deze GvO's zijn afkomstig van Nederlandse duurzame energieprojecten.
3. **Klimaat:** toepassen van duurzaamheidscriteria van PIANOo en de MVI-criteriatool
4. **Klimaat:** het is contractueel geregeld dat GvO's van eigen opwek van energie, door het realiseren van zonnenvelden, kunnen worden ingezet voor het vergroenen van de door ons verbruikte elektriciteit

Wat gaan we daarnaast in 2024 doen?

Klimaat

Ambitie: Helmond klimaatneutraal in 2030

Doel	Hoe te bereiken?	Acties
Verbruik van energie is in 2030 klimaatneutraal	Energie voor eigen gebruik uit hernieuwbare bronnen halen	Voorwaarden creëren voor partijen om in Helmond zonnenvelden en -daken te realiseren, conform de (ontwerp-) omgevingsvisie en Participatievisie
		Vorbereiden tender ontwikkeling zonnenveld

Grond-, weg- en waterbouw (GWW)

Wat doen we al (goed) en wat blijven we doen?

- Klimaat:** bij sommige aanbestedingen toepassen van subgunningscriterium 'schoon en emissieloos bouwen'
- Klimaat:** bij onkruidbeheersing bij verhardingen (mechanisch en thermisch) wordt gebruik gemaakt van:
  - Uitsluitend elektrische bladblazers en bosmaaiers (in noordelijk deel van Helmond)
  - Enkele elektrische bladblazers (in zuidelijk deel van Helmond)
- Klimaat:** afvalcoaches maken gebruik van twee elektrische auto's
- Klimaat:** wijkvegers maken gebruik van twee tot drie elektrische bussen en één elektrische Stint
- Klimaat:** CO2 reductie promoten bij civiele constructies door uitraag met MKI
- Klimaat:** binnen groenvoorziening worden aannemers uitgedaagd om bij aanbestedingen in te schrijven met materieel dat zoveel mogelijk uitstoot beperkt zoals:
  - Gebruik van elektrische voertuigen (die bijvoorbeeld door uitvoerders gebruikt worden)
  - Gebruik van voertuigen (door aannemers) met als brandstof HVO100
  - Gebruik van accugereedschap: elektrische bosmaaiers, motorzagen, heggenscharen, bladblazers
  - Bij aanbestedingen aannemers de mogelijkheid geven om gedurende het contract volgens een groeimodel meer emissieloos te gaan werken
- Klimaat:** kleine opdrachten binnen groenvoorziening worden gegund aan lokale aannemers, om de afstand waarover gereden moet worden zo klein mogelijk te laten zijn
- Klimaat:** bij de aanplant van bomen worden omstandigheden gecreëerd om bomen een zo lang mogelijk leven te geven
- Klimaat:** op een aantal locaties in Helmond zijn waterpompen energiezuiniger gemaakt
- Klimaat:** vervanging van rioleringsbuizen wordt gekoppeld aan andere (vervangings)werkzaamheden

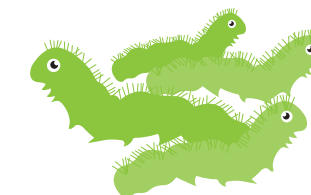
- Klimaat/circulair:** bij het kiezen tussen beton en asfalt afweging maken tussen investeringskosten en levensduur (vanuit de TCO/levenscyclus-gedachte)

- Klimaat/milieu:** er worden meer bomen (en andere beplanting) geplant
- Klimaat/milieu:** er wordt meer diversiteit aangebracht in (rijen) bomen om (verspreiding van) ziektes te voorkomen en biodiversiteit te stimuleren
- Klimaat/milieu:** bij groenvoorziening wordt gekozen voor bomen die weerbaar zijn tegen het veranderende klimaat

- Milieu:** conserveringswerken worden uitgevoerd met verf die geen lood, zink of chroom bevat
- Milieu:** bij het schoonmaken van bijvoorbeeld vlonders of muren worden geen chemische middelen gebruikt, waarmee we aan de wettelijke voorschriften voldoen
- Milieu:** bij sanering/bodemreiniging wordt voldaan aan de Wet Milieubeheer, die toeziet op hoe om te gaan met verontreiniging van grond
- Milieu:** op basis van de 'bijenkaart' worden keuzes gemaakt welke bomensoort te planten, om verspreid door het seizoen zoveel mogelijk nectar beschikbaar te hebben
- Milieu:** bij groenvoorziening wordt meer bermachtige beplanting in plaats van gras aangelegd om biodiversiteit te stimuleren
- Milieu:** bij groenvoorziening wordt gekozen om meer inheemse soorten bomen te planten, om biodiversiteit te stimuleren
- Milieu:** binnen groenvoorziening wordt 100% chemievrij gewerkt, bijvoorbeeld bij de bestrijding van de eikenprocessierups en de Japanse duizendknoop
- Milieu:** sportvelden worden bemest met nagenoeg 100% natuurlijke meststoffen
- Milieu:** ecologische bestrijding van de eikenprocessierups, om natuurlijke vijanden te creëren door vlinderkasten te plaatsen en bermbeplanting aan te passen
- Milieu:** afvalwater en regenwater wordt zoveel mogelijk gescheiden bijvoorbeeld door aanleg van gescheiden rioleringen en afkoppelen van regenwater

- Circulair:** bij sanering/bodemreiniging wordt vrijgekomen grond (her)gebruikt op andere plekken binnen Helmond, ook om zo min mogelijk transportbewegingen te maken
- Circulair:** behoud van bestaande (onderdelen van) civiele constructies indien mogelijk
- Circulair:** geen composiet meer aanbrengen op civiele constructies
- Circulair:** nieuwe civiele constructies bouwen met 100 jaar levensduurverwachting
- Circulair:** toepassen van bruggen uit bruggenbank (Churchill-laan)
- Circulair:** de levensduur van rioleringsbuizen wordt waar mogelijk verlengd, bijvoorbeeld door het aanbrengen van een 'kous' aan de binnenkant van de rioleringsbuis (re-lining)
- Circulair:** bij het bouwrijp maken van terreinen worden hergebruikte klinkers gebruikt om bouwstraten aan te leggen
- Circulair:** de verplichting wordt gesteld dat nieuwe betonmaterialen voor minimaal 15% uit hergebruikt betongranulaat (= secundaire grondstof) bestaan

33. **Circulair:** vrijkomende schone betonmaterialen worden ingenomen via IBOR-bestekken, gebroken en verkocht aan producenten van nieuw beton
34. **Circulair:** er wordt getoetst of betonnen bouwstoffen (bijvoorbeeld bestratingsmaterialen) kunnen worden ingezet voor bijvoorbeeld bouwwegen of nieuwe wegen (= hergebruik bouwstoffen)
35. **Circulair:** toestaan van maximale percentages PR (Partial Recycling asfaltgranulaat) in asfaltmengsels conform standaard RAW-bepalingen
36. **Circulair:** er wordt beoordeeld of fundering van menggranulaat noodzakelijk is (alleen voor wegtype 5 en hoger)
37. **Circulair:** er zijn diverse depots, voor hergebruik van materialen/grondstoffen: betonrecycledepot, betonstraatstenendepot, gronddepot, gemeentewerf
38. **Circulair:** waar mogelijk wordt er geen puinfundering meer onder de bestrating gebruikt
39. **Circulair:** blad dat van bomen valt wordt hergebruikt in de vorm van bladmulch, om vocht vast te houden, onkruid te voorkomen en de grond te voeden
40. **Circulair/klimaat:** geen staal uit hoogovenproces toepassen bij civiele constructies
41. **Social Return:** waar mogelijk wordt Social Return bij aanbestedingen conform beleid uitgevraagd
42. **Social Return:** bij groenonderhoud in Suytkade en Helmond-Oost is het percentage Social Return 100% met behulp van de bedrijfsschool van Senzer
43. **Social Return:** bij aanbestedingen in het kader van groenonderhoud wordt nadrukkelijk Social Return uitgevraagd, meer dan conform het beleid nodig is
44. **Algemeen:** bij het ontwerpen van wegen met beton en asfalt (inclusief fundering) wordt ook kwaliteit in de subgunningscriteria meegenomen, in plaats van uitsluitend prijs
45. **Algemeen:** bij enkelvoudig en meervoudig onderhandse aanbestedingen op gebied van openbare ruimte en het beheer ervan worden leveranciers en aannemers geselecteerd die voldoen aan CO2-prestatielader trede 3
46. **Algemeen:** bij aanbestedingen worden MVI-criteria op tenminste ambitieniveau 1 uit de MVI-criteriatool in de uitraag meegenomen

Wat gaan we daarnaast in 2024 doen?

Klimaat

Ambitie: Helmond klimaatneutraal in 2030

Doel	Hoe te bereiken?	Acties
 Inkopen van leveringen, diensten en werken in het kader van grond-, weg- en waterbouw in 2030 klimaatneutraal uitvoeren	 Reduceren van CO2-uitstoot bij bouwen, vervangen of onderhouden van civiele constructies	Bij aanbestedingen voor civiele constructies eisen stellen aan maximale CO2-uitstoot, voor zowel materiaal als bouw (bijv. m.b.v. MKI)
		Kleinere constructies uitvoeren in hout (met FSC-keurmerk) en waar nodig staal. Alleen toepassen van beton zonder cement
	Energieverbruik bij het produceren van asfalt terugdringen	Toepassen laagtemperatuurasfalt (140 graden) bij het vervangen van deklagen van asfalt (groot onderhoud)
		Toepassen laagtemperatuurasfalt deklaag Maisdijk (140 graden) en bij renovatie Gerstdijk in onderlagen en tussenlagen van asfalt
	Schoon en emissieloos bouwen' als EMVI criterium hanteren bij aanbestedingen	Uitvoeren marktverkenning om te inventariseren op welk (duurzaamheids) niveau het materieel van regionale aannemers in de wegenbouw zit
		Opstellen van ingroeimodel voor komende jaren om uitstoot van materieel van aannemers terug te dringen
	Toepassen van systematiek 'schoon en emissieloos bouwen' bij renovatie Gerstdijk	

Doel 	Hoe te bereiken? 	Acties
Inkopen van leveringen, diensten en werken in het kader van grond-, weg- en waterbouw in 2030 klimaatneutraal uitvoeren	Stimuleren meer vergroening en minder verharding	Onderzoeken hoe we kunnen borgen dat er in projecten voldoende aandacht is voor meer vergroening van de stad
	Stimuleren innovatie op gebied van klimaat	Deelnemen aan project van Waterschap Aa en Maas om energie op te wekken uit afvalwater en deze energie in te zetten ten gunste van Helmondse inwoners
		Onderzoeken of op bepaalde locaties het energieverbruik van pompen kan worden teruggebracht

Doel 	Hoe te bereiken? 	Acties
Bij inkopen van leveringen, diensten en werken in het kader van grond-, weg- en waterbouw verbruiken we in 2030 50% minder primaire grondstoffen en voeren we dit in 2050 volledig circulair uit	Gebruiken van circulair beton in (werkzaamheden voor) wegen	Blijven deelnemen aan Bouwcirculair betonketen
	Gebruiken van circulair asfalt in (werkzaamheden voor) wegen	Uitvoeren van pilot met deklaag bij renovatie van ring BZOB met een hoger percentage PR in asfalt (streefgetal 50% PR in deklaag)
		Blijven deelnemen aan Bouwcirculair asfaltketen
Stimuleren van hergebruik van materialen en grondstoffen		Voor nieuw aangelegd asfalt registreren uit welk materiaal wegen zijn opgebouwd
		Handhaven van gemeentelijk betonrecycledepot, betonstraatstenendepot, gronddepot en gemeentewerf voor hergebruik van materialen en grondstoffen
		Onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om groenafval volledig circulair in te zetten (in 2024 vindt een marktconsultatie plaats)
		In 2024 bij de aanbesteding van verkeers- en straatnaamborden en toebehoren worden inschrijvers uitgedaagd om voor de levering van deze producten zo weinig mogelijk primaire grondstoffen te gebruiken

Circulair

Ambitie: 50% minder primaire grondstoffen verbruiken in 2030 en een circulaire economie in 2050

Doel 	Hoe te bereiken? 	Acties
Bij inkopen van leveringen, diensten en werken in het kader van grond-, weg- en waterbouw verbruiken we in 2030 50% minder primaire grondstoffen en voeren we dit in 2050 volledig circulair uit	Renovatie van bruggen zoveel mogelijk circulair laten plaatsvinden	Bruggen in fabriek laten renoveren en waar mogelijk onderdelen laten vervangen
	Gebruiken van circulair beton in (werkzaamheden voor) wegen	Intern het gesprek aangaan om bij sloopprojecten van gebouwen vrijkomend betongranulaat naar het betonrecyclingdepot over te brengen
		In gesprek gaan met leveranciers over wat er technisch mogelijk is om het percentage gerecycled betongranulaat in betonproducten en nat beton te verhogen

Milieu

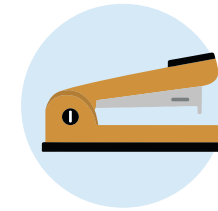
Ambitie: Goed milieu en diverse natuur

Doel 	Hoe te bereiken? 	Acties
Inkopen van leveringen, diensten en werken in het kader van grond-, weg- en waterbouw zodanig uitvoeren dat milieuschade en -verontreiniging wordt tegengegaan	Leveranciers stimuleren om schade aan milieu en natuur tot nihil te beperken	Bij aanbestedingen voor conserveringswerken landelijke richtlijnen toepassen, bijv. op basis van milieucriteria conserveringswerken
	Renovatie van bruggen zoveel mogelijk milieuvriendelijk laten plaatsvinden	Bruggen in fabriek laten renoveren of (milieuvriendelijk) op locatie
	Stimuleren natuurlijke bestrijding ongedierte	Verder onderzoeken welke natuurlijke mogelijkheden er zijn om de eikenprocessierups te bestrijden (onder meer natuurlijke vijanden van eikenprocessierups creëren)

Acties Grond-, weg- en waterbouw (GWW) niet gekoppeld aan een thema

1. Leren controleren van gemaakte afspraken met leverancier/aannemer op het gebied van duurzaamheid (contractmanagement)
2. Invullen vacature projectleider circulair en klimaatneutraal

Kantoorfaciliteiten en diensten

Wat doen we al (goed) en wat blijven we doen?

Belangrijkste resultaten multi service provider (MSP) facilitaire diensten Huis voor de Stad:

1. **Klimaat:** leverancier brengt beginsituatie CO2-uitstoot (catering en beveiliging) en restafval (schoonmaak, afvalverwerking en MSP) in kaart

2. **Klimaat/milieu:** inzet alleen milieuvriendelijke en biologisch afbreekbare producten

3. **Circulair:** opdrachtgever streeft naar zero waste in de vorm van circulariteit en hergebruik van grondstoffen in de hele keten

4. **Social Return:** leidinggevenden van medewerkers doelgroep Social Return worden getraind in opleiden personeel en omgaan met de doelgroep

5. **Algemeen:** aanstellen MVO manager voor concreet maken initiatieven en behalen MVO doelstellingen

6. **Algemeen:** leverancier legt alle afspraken vast in gezamenlijk MVO-plan 'Pure Impact'

Belangrijkste resultaten maatwerkmeubilair Huis voor de Stad:

1. **Klimaat:** noodzakelijk lokaal gekapt eikenhout is verwerkt tot zitmeubilair werkcafé en tafelpoten van geveltafels

2. **Circulair/klimaat:** levensduurverlenging (langer dan 40 jaar) met behulp van tweejaarlijkse controle en preventief onderhoud, schoonmaakadviezen en losmaakbaarheid

3. **Circulair:** door losmaakbaarheid zijn materialen na afloop van technische levensduur eenvoudig te scheiden

4. **Circulair:** door maatwerkmeubilair te voorzien van een materialenpaspoort zijn grondstoffen herkenbaar en na afloop van technische levensduur opnieuw in te zetten als grondstoffen

Wat gaan we daarnaast in 2024 doen?

Klimaat

Ambitie: Helmond klimaatneutraal in 2030

Doel	Hoe te bereiken?	Acties
 Facilitaire diensten in 2030 klimaatneutraal uitvoeren	 Reduceren vermijdbare CO2 uitstoot en restafval	 Monitoren van gemaakte klimaatafspraken met leverancier MSP facilitaire diensten. Deze afspraken zijn: <ul style="list-style-type: none"> • 30% reductie vermijdbare CO2 bij catering en compensatie van restant • Maximaal 40% dierlijke eiwitten aan inkoopzijde bij catering • Implementatie Oer-concept: vers koken op locatie, geen pakjes en zakjes, verleiden zonder oplegging bij catering • Voedselverspilling maximaal 4% bij catering • 85% elektrisch wagenpark bij aanvang bij schoonmaak • Maximaal 20% restafval bij schoonmaak • Plan van aanpak reductie voor 25-30% minder CO2-uitstoot bij beveiliging • Reductie CO2-uitstoot van 2% bij afvalverwerking • Ca. 32% restafval bij afvalverwerking • 30% restafval bij MSP • Uitvoeren van contractmanagement, en het houden van audits, voortgangsmetingen en interviews • Uitkomsten 24/7 te volgen in duurzaamheidsmonitor van digitaal klantportaal

Circulair

Ambitie: 50% minder primaire grondstoffen verbruiken in 2030 en een circulaire economie in 2050

Doel	Hoe te bereiken?	Acties
 Bij MSP facilitaire diensten verbruiken we in 2030 50% minder primaire grondstoffen en voeren we dit in 2050 volledig circulair uit	 Vergroten hergebruik binnen facilitaire diensten	 Monitoren van gemaakte circulaire afspraken met leverancier MSP facilitaire diensten. Deze afspraken zijn: <ul style="list-style-type: none"> • 25-35% opwaarderen van afval bij catering • Voor 99,8% recyclebare koffieautomaten • 0-meting en 10% van gebruikte materialen is circulair bij schoonmaak • 68% van de afvalstromen circulair • Inzet circulaire bedrijfskleding MSP en beveiliging

Social Return

Ambitie: Helmond inclusieve stad, waarin mensen uit de doelgroep Social Return (gelijkwaardig) meedoen

Doel	Hoe te bereiken?	Acties
 Bevorderen diversiteit en inclusie met behulp van Social Return	 Verhogen inzet Social Return MSP facilitaire diensten	 Monitoren van gemaakte SROI afspraken: <ul style="list-style-type: none"> • 43% bij catering • minimaal 10% bij schoonmaak • 5% bij beveiliging • 8% bij afvalverwerking • 95% lokale invulling personeel bij schoonmaak

(Kantoor)gebouwen

Wat doen we al (goed) en wat blijven we doen?

Algemene resultaten:

1. **Klimaat:** 'routekaart maatschappelijk vastgoed' vastgesteld, met daarin een plan van aanpak om het gemeentelijk vastgoed de komende jaren energieneutraal te maken
2. **Klimaat:** nieuwe gebouwen minimaal volgens de BENG-norm bouwen en streven naar de ENG-norm waar mogelijk
3. **Klimaat:** bij onderhoudswerkzaamheden aan gebouwen maatregelen treffen om energie te besparen, zoals led-verlichting, energiezuinige installaties en meer/betere isolatie
4. **Klimaat:** opstellen van stikstofberekeningen, waaruit eisen kunnen voortvloeien voor het gebruik van elektrisch materieel

5. **Klimaat/milieu:** afwegen om op gebouwen groendaken aan te leggen en groengevels aan te brengen
6. **Klimaat/milieu:** bij sloopprojecten groen handhaven totdat de vervolgplannen bekend zijn

7. **Milieu:** voldoen aan wettelijke vereisten, zoals op het gebied van asbest en gebruik van verf
8. **Milieu:** keurmerk voor duurzaam geproduceerd hout uitvragen
9. **Milieu:** bij sloopprojecten en verbouwprojecten waar nodig een 'quickscan flora en fauna' uitvoeren

10. **Diversiteit en inclusie:** bij onderhoudswerkzaamheden aan gebouwen maatregelen treffen om gebouwen voor iedereen (beter) toegankelijk te maken
11. **Diversiteit en inclusie:** toepassen 'handboek toegankelijkheid' bij nieuwe gebouwen en toetsen op integrale toegankelijkheidssysteem (ITS)

12. **Social Return:** bij opdrachten boven € 50.000 een percentage van de opdrachtsom inzetten voor Social Return

13. **Circulair:** bij vervangingswerkzaamheden voor daken circulaire producten gebruiken
14. **Circulair:** nagaan of er mogelijkheden zijn om nieuwbouw modulair op te bouwen en circulaire producten toe te passen, en deze mogelijkheden toepassen
15. **Circulair:** bij sloopprojecten aannemers selecteren met het certificaat 'veilig en milieukundig slopen' (SVMS) en een 'stoffeninventarisatie' uitvoeren

Belangrijkste resultaten sloop oude gemeentehuis:

1. **Circulair:** 99% van de materialen is direct of indirect bron voor nieuwe materialen of nieuw product

Belangrijkste resultaten bouw Huis voor de Stad:

1. **Klimaat:** ruimtebesparend door: van vier gebouwen naar één duurzaam gebouw, compacte vormgeving (maximale oppervlakte en minimum benodigd volume), dubbelgebruik ruimtes
2. **Klimaat:** duurzame energie opwekking via warmte- en koudeopslag (gasloos) en zonnepanelen

3. **Circulair:** bij de bouw zoveel mogelijk 'eigen' en hergebruikt materiaal ingezet
4. **Circulair:** door flexibele indeling kunnen ruimtes gemakkelijk van functie wisselen. Binnenwanden zijn gemakkelijk te verplaatsen. Het gebouw wordt hierdoor toekomstbestendig
5. **Circulair:** de aannemer houdt een materialenpaspoort bij

6. **Diversiteit en inclusie:** inclusieve vormgeving waardoor het gebouw voor iedereen eenvoudig fysiek toegankelijk is

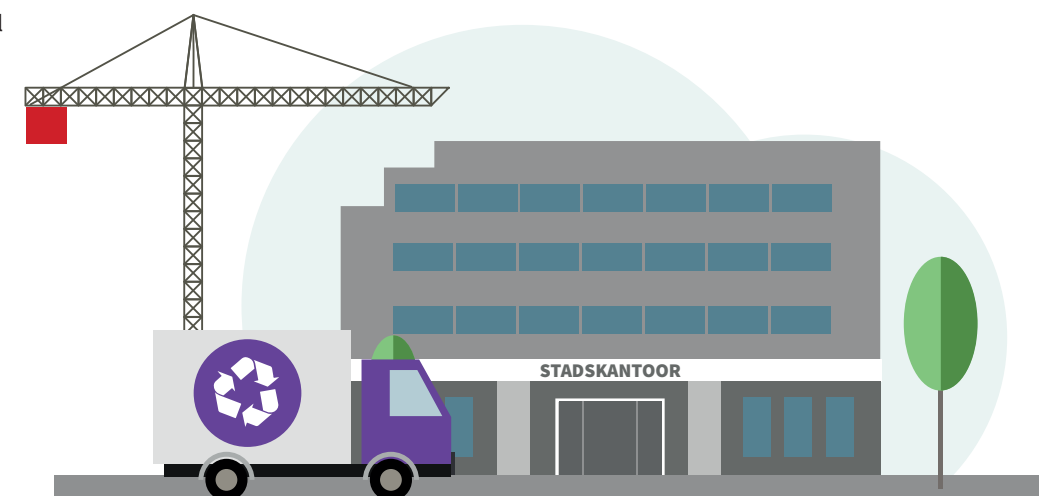
Belangrijkste resultaten stoffering Huis voor de Stad:

1. **Circulair:** hanteren 'Ladder van Lansink', met focus op de bovenste drie treden (preventie, hergebruik en recycling)
2. **Circulair:** hergebruik van materialen, door bijvoorbeeld het gebruik van tapijttegels met een biobased rug

3. **Social Return:** minimaal 15% van de loonsom

Belangrijkste resultaten beplanting Huis voor de Stad:

1. **Circulair:** 40% van huidige beplanting en plantenbakken is opnieuw ingezet bij inrichting Huis voor de Stad
2. **Circulair:** overgebleven beplanting krijgt een tweede leven bij diverse maatschappelijke doelen
3. **Circulair:** overgebleven plantenbakken worden verwerkt tot grondstoffen voor nieuwe materialen

4. **Klimaat:** transport voor regulier onderhoud is elektrisch

5. **Social Return:** bij inrichting beplanting 4 van de 6 medewerkers en bij onderhoud 1 van de 2 medewerkers uit de doelgroep Social Return

Belangrijkste resultaten MFSa De Braak:

1. **Klimaat:** het pand voldoet aan de BENG-eisen
2. **Klimaat:** variantenstudie gedaan om de keuzes ten aanzien van energie en klimaat op basis van TCO te kunnen maken
3. **Klimaat:** maatregelen op gebied van klimaatadaptatie, zoals voldoende buffering van regenwater en het tegengaan van hittestress en verdroging door zo min mogelijk verharding en zoveel mogelijk groen

4. **Milieu:** materialen komen niet voor op 'De herziening van de lijst van voor de EU kritieke grondstoffen en de uitvoering van het grondstoffeninitiatief' en de 'Banned list of chemicals'

5. **Circulair:** gebruikt staal is grotendeels gewonnen uit teruggewonnen staal en is oneindig opnieuw inzetbaar
6. **Circulair:** bij het ontwerp is rekening gehouden dat de materialen losmaakbaar zijn
7. **Circulair:** de toegepaste materialen zijn zo gekozen dat er in de toekomst bij sloop zoveel mogelijk materiaal kan worden hergebruikt en zo min mogelijk materiaal als afval wordt afgevoerd

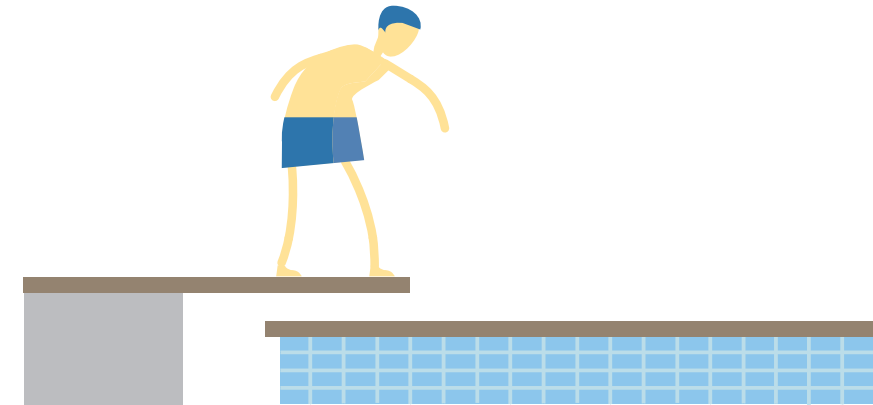
Belangrijkste resultaten zwembad De Braak:

1. **Klimaat:** het pand voldoet aan de BENG-eisen
2. **Klimaat:** langzame afvoer van water via groendak naar infiltratiekratten (schoon water wordt zo direct teruggebracht in de bodem en verdwijnt niet in het riool)

3. **Milieu:** natuurinclusief gebouwd met vogel- en vleermuisverblijven

4. **Diversiteit en inclusie:** binnen- en buitenruimte is toegankelijk voor minder valide bezoekers

5. **Circulair:** 60% van de materialen van het gebouw Cradle to Cradle
6. **Circulair:** gebruik van materialen vervaardigd op basis van gerecyclede materialen en duurzaam geproduceerde grondstoffen, waaronder plafonds, isolatie en dakbedekking
7. **Circulair:** volledige losmaakbaarheid van lagen die kunnen worden ingezet voor hergebruik (re-use) of als grondstof voor een tweede leven (recycle), zoals de hoofdconstructie en betontrappen
8. **Circulair:** materialenpaspoort is aangeleverd
9. **Circulair:** bedrijfskleding bestaat uit 100% gerecycled katoen dat na einde gebruik gerecycled wordt

10. **Milieu/circulair:** spoelwater van de baden wordt gebruikt voor toiletspoeling

Wat gaan we daarnaast in 2024 doen?

Klimaat

Ambitie: Helmond klimaatneutraal in 2030

Doel 	Hoe te bereiken? 	Acties
Beheer en onderhoud van gebouwen, nieuwbouw, renovatie en sloop van gebouwen in 2030 klimaatneutraal uitvoeren	Gemeentelijk vastgoed energieneutraal maken	In 2024 verder gaan met panden energieneutraal maken, op basis van 'routekaart verduurzamen maatschappelijk vastgoed'
	Energieverbruik van gemeentelijke gebouwen monitoren door een energiecoach en waar nodig maatregelen treffen	Met ingang van 2024 één energiecoach aanstellen
	Bij (Europese) aanbestedingen eisen stellen aan materieel en voertuigen, die worden ingezet bij de uitvoering van werkzaamheden, om uitstoot terug te dringen	In 2024 bij de aanbesteding van 'preventief onderhoud W-installaties' en 'preventief onderhoud E-installaties' eisen stellen aan en gunningscriteria toepassen op materieel en voertuigen, die worden ingezet bij de uitvoering van werkzaamheden, om uitstoot te terug te dringen
		In 2024 een brief sturen naar aannemers die (met enige regelmaat) opdrachten voor Helmond uitvoeren, met de aankondiging dat binnen één à twee jaar enkel partijen worden uitgenodigd voor meervoudig onderhandse aanbestedingen die in het bezit zijn van een certificering op de CO2-prestatieladder trede 3
	Nieuwe gebouwen volgens de ENG-norm bouwen	Adviseren en sturen om nieuwbouw zoveel als mogelijk volgens de ENG-norm te bouwen

Circulair

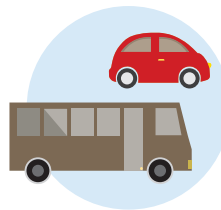
Ambitie: 50% minder primaire grondstoffen verbruiken in 2030 en een circulaire economie in 2050

Doel 	Hoe te bereiken? 	Acties
Bij beheer en onderhoud van gebouwen, nieuwbouw, renovatie en sloop van gebouwen verbruiken we in 2030 50% minder primaire grondstoffen en voeren we dit in 2050 volledig circulair uit	Bij beheer en onderhoud van gebouwen, nieuwbouw en renovatie biobased en/of circulaire producten toepassen, en sloopwerkzaamheden 100% circulair uitvoeren	In 2024 mogelijkheden onderzoeken om (biobased) materialen circulair toe te passen en dit concretiseren voor uitvragen Met ingang van 2024 bij sloopprojecten boven de € 50.000 enkel aannemers uitnodigen die over het certificaat 'veilig en milieukundig slopen' (SVMS) beschikken Met ingang van 2024 bij sloopprojecten onderzoeken of we zelf het hergebruik van materialen kunnen bepalen in plaats van dit te laten bepalen door de sloopaannemer

Acties (kantoor)gebouwen niet gekoppeld aan een thema

- Circulair/klimaat/milieu/Social Return:** bij beheer en onderhoud van gebouwen, nieuwbouw en sloop van gebouwen in 2024 tenminste ambitieniveau 1 van de MVI-criteriatool toepassen. Mochten elementen uit ambitieniveau 1 niet kunnen worden toegepast, dan wordt dat altijd gemotiveerd.

Transport en vervoer

Wat doen we al (goed) en wat blijven we doen?

1. **Social Return:** de opdracht voor het verzorgen van postdiensten is voorbehouden aan een sociale werkplaats, waarbij tenminste 30% van de werknemers mensen zijn uit de doelgroep Social Return

2. **Klimaat:** voor medewerkers zijn deelauto's beschikbaar voor werk/werk-verkeer
3. **Klimaat:** de voertuigen die boa's gebruiken voor het uitvoeren van hun werkzaamheden zijn deels elektrisch aangedreven
4. **Klimaat:** op het bedrijventerrein BZOB gaat een fieldlab zelfrijdend vervoer starten. Nadat RDW hiervoor toestemming verleend heeft (naar verwachting eind 2024), zal hier een busdienst plaatsvinden met elektrische zelfrijdende busjes

Wat gaan we daarnaast in 2024 doen?

Klimaat *Ambitie: Helmond klimaatneutraal in 2030*

Doel	Hoe te bereiken?	Acties
 Transport en vervoer in 2030 klimaatneutraal uitvoeren	 Leveranciers van transport- en vervoerdiensten stimuleren om de emissie van voertuigen, die worden ingezet bij de uitvoering van die diensten, zoveel mogelijk terug te dringen	 Bij (Europese) aanbestedingen voor wegvoertuigen, en diensten waarbij voertuigen worden ingezet zoals vuilnisdienst of post, voldoen we aan de verplichting om een minimumpercentage van schone en emissievrije wegvoertuigen in te zetten ('Clean Vehicle Directive')

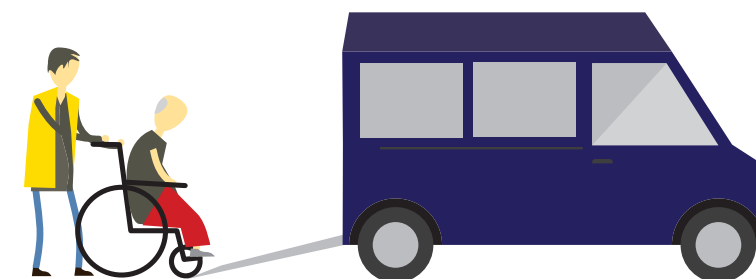

Sociaal Domein

Wat doen we al (goed) en wat blijven we doen?

1. **Social Return:** Social Return beleid samen met de Peelgemeenten opgesteld en vastgesteld
2. **Social Return:** inzet van mensen uit de doelgroep Social Return voor doelgroepenvervoer

3. **Klimaat:** één derde van de voertuigen voor leerlingenvervoer, wordt uitgevoerd met elektrisch aangedreven voertuigen
4. **Klimaat:** 50% tot 85% van de ritten in het kader van doelgroepenvervoer wordt uitgevoerd met elektrisch aangedreven voertuigen
5. **Klimaat:** quickscan op een aantal wijk- en sportaccommodaties uitgevoerd, wat kan leiden tot investeringen in de accommodaties op het gebied van duurzaamheid

6. **Klimaat, circulair en milieu:** gemeente Helmond neemt samen met de Peelgemeenten deel aan de Green Deal Duurzame Zorg

Wat gaan we daarnaast in 2024 doen?

Klimaat

Ambitie: Helmond klimaatneutraal in 2030

Doel	Hoe te bereiken?	Acties
 Transport en vervoer in 2030 klimaatneutraal uitvoeren	 Bij (Europese) aanbestedingen eisen stellen aan voertuigen, die worden ingezet bij de uitvoering van werkzaamheden, om uitstoot terug te dringen Gebruiken van minder producten door middel van deelmobiliteit	 In 2024 bij de aanbesteding van leerlingenvervoer eisen stellen aan of gunningscriteria toepassen op emissievrije voertuigen (tenminste conform de Clean Vehicle Directive) Onderzoeken mogelijkheden om scootmobielpools, om scootmobielen te delen, uit te breiden naar meer locaties

Circulair

Ambitie: 50% minder primaire grondstoffen verbruiken in 2030 en een circulaire economie in 2050

Doel	Hoe te bereiken?	Acties
 Bij aanschaf van middelen (materiaal/apparatuur) in het kader van zorg verbruiken we in 2030 50% minder primaire grondstoffen en voeren we dit in 2050 volledig circulair uit	 Vergroten hergebruik van hulpmiddelen of grondstoffen van hulpmiddelen	 Voorafgaand aan de aanbesteding van Wmo hulpmiddelen een marktconsultatie houden met als doel om te inventariseren welke mogelijkheden er zijn op het gebied van duurzaamheid in het algemeen en circulariteit in het bijzonder

Social Return

Ambitie: Helmond inclusieve stad, waarin mensen uit de doelgroep Social Return (gelijkwaardig) meedoen

Doel	Hoe te bereiken?	Acties
 Mensen uit de doelgroep Social Return in het arbeidsproces betrekken	 Leveranciers stimuleren om mensen uit de doelgroep Social Return in te zetten	 Starten van een servicedesk die zowel de gemeente Helmond als de Peelgemeenten gaat bedienen op het gebied van Social Return In de aanbesteding van Wmo zorg wordt 2% van de loonsom aan Social Return uitgevraagd, bij organisaties met een omzetwaarde vanaf € 100.000 In 2024 bij de aanbesteding van Wmo hulpmiddelen een nader te bepalen percentage van de loonsom of opdrachtwaarde aan Social Return uitvragen In 2024 bij de aanbesteding van leerlingenvervoer eisen stellen aan of gunningscriteria toepassen voor de inzet van mensen uit de doelgroep Social Return

Acties Sociaal Domein niet gekoppeld aan een thema

1. In de voorbereiding op aanbestedingen wordt het geven van concrete invulling aan MVOI onderdeel van de gesprekken met portefeuillehouders over de betreffende aanbesteding(en)

MVOI-adviseurs, Inkoop: Overige acties

Tijdens het uitvoeren van het Actieplan MVI 2017-2021 merkten we dat MVI de ene keer beter lukte dan de andere keer. Om te achterhalen waar dit aan lag, hebben we onderzoek gedaan. De factoren die als belemmerend werden ervaren, vormden het uitgangspunt voor het Actieplan MVI 2022-2023. Dit actieplan vormde een opstap naar de ondertekening van het nieuwe Manifest MVOI.

Waarmee gingen we aan de slag?

- Werken aan een meer concrete vertaling van onze gemeentelijke ambities

- Verruimen van onze financiële blik: budgetten minder verkokeren, meer richten op totale levensduur in plaats van op korte termijn en meer sturen op kwaliteit en duurzaamheid in plaats van op budget en tijd

- Meer focus aanbrengen welk speerpunt bij welke aanbesteding voorrang krijgt als speerpunten niet goed samengaan

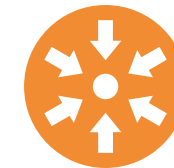

- Blijven werken aan bewustwording: bij opdrachtgevers, beleidsmakers, ontwerpers en ontwikkelaars vooraan in het proces, is de beïnvloedingsruimte voor MVI/duurzaamheid aanzienlijk groter dan achteraan in het proces bij inkoop

- Objectief meten van MVI/duurzaamheid. Dit gaat ons helpen bij het beoordelen van inschrijvingen, het uitvoeren van contractmanagement en het rapporteren over bereikte resultaten

In dit hoofdstuk benoemen we concrete acties die voortborduren op de uitgangspunten van het Actieplan MVI 2022-2023. Deze acties zijn algemeen van aard en daarom niet gekoppeld aan specifieke clusters of productgroepen. De verantwoordelijkheid van de uitvoering van deze acties ligt bij team Inkoop in het algemeen en de MVOI-adviseurs in het bijzonder.

Werken aan meer concreetheid

Wat doen we al (goed) en wat blijven we doen?

- Onderzoeken mogelijkheden om aan te sluiten bij 'buyer groups duurzaamheid', die voor specifieke productcategorieën een gedeelde marktvisie en -strategie ontwikkelen
- Ambities concreet maken in dialoog tussen opdrachtgevers, opdrachtnemers, inkopers en beleidsmedewerkers, in aansluiting op gemeentelijke duurzaamheidsambities
- MVOI-adviseurs hebben een actieve rol bij aanbestedingen waar het nodig is om de gemeentelijke ambities te vertalen en te concretiseren

Wat gaan we doen?

- Aanpassen strategiedocument hoofdstuk MVOI (checkvraag toepassen CO2-prestatieladder en MVI-criteriatool)
- Ontwikkelen kader voor Tenderboard om aanbestedingsstrategieën te toetsen op MVOI

Aanbrengen van focus

Wat doen we al (goed) en wat blijven we doen?

- MVOI-adviseurs hebben een actieve rol bij aanbestedingen waar het nodig is om extra focus te leggen op een of meerdere MVOI thema's (b.v. grote impactkansen of voorbeeldfunctie)

(Blijven) werken aan bewustwording

Wat doen we al (goed) en wat blijven we doen?

- MVOI-adviseurs delen kennis, tools, ervaring en goede voorbeelden
- MVOI-adviseurs brengen kansen onder de aandacht op gebied van (gesubsidieerde) ondersteuning door externe partijen
- MVOI-adviseurs denken mee bij het opstellen van een meer op MVOI/duurzaamheid gerichte uitvraag
- MVOI-adviseurs gaan dialoog aan met bestuurders, budgethouders, inkopers, materiedeskundigen en leveranciers om bewustwording te stimuleren
- MVOI-adviseurs blijven investeren in kennisontwikkeling op gebied van MVOI

Wat gaan we doen?

- MVOI-adviseurs onderzoeken mogelijkheden opleiding MVOI in Helmond Academie en/of onboarding
- MVOI-adviseurs onderzoeken mogelijkheid leveranciersdag over duurzaamheid in Huis voor de Stad

Financiële blik verruimen

Duurzaam is niet per se duurder. Een duurzame oplossing kan in eerste instantie meer geld kosten dan een minder duurzame oplossing. Door ook de kosten in de gebruiksfase én de restwaarde in de berekening mee te nemen, blijken de totale kosten vaak lager uit te vallen dan bij minder duurzame oplossingen. Als er een plafond zit aan het budget, dan is het alternatief om de markt voor dit budget een zo duurzaam mogelijke oplossing aan te laten bieden.

Wat doen we al (goed) en wat blijven we doen?

- De organisatie zet budget in voor externe ondersteuning bij circulaire projecten/aanbestedingen

Wat gaan we doen?

- Waar mogelijk het concept 'total cost of ownership' of 'lifecycle costing' binnen de organisatie promoten om toe te passen in aanbestedingen

Meten en monitoren

Wat doen we al (goed) en wat blijven we doen?

- Inkoop registreert MVOI-afspraken Europese aanbestedingen in MVOI Zelfevaluatietool

Wat gaan we doen?

- MVOI-adviseurs monitoren jaarplan MVOI
- MVOI-adviseurs verzorgen periodiek, afhankelijk van wat nodig is, een terugkoppeling aan de portefeuillehouder Inkoop over de voortgang van de acties
- MVOI-adviseurs evalueren jaarlijks met de materiedeskundigen en managers het jaarplan. Deze evaluatie geldt als input voor het volgende jaarplan
- MVOI-adviseurs ontwikkelen een rapportage met betrekking tot behaalde resultaten MVOI
- MVOI-adviseurs stellen jaarlijks een evaluatieverslag op en leggen deze ter kennisgeving aan het college voor

Gemeente Helmond

